

„Suveranitatea poate fi numai deplină“

Vara este deosebit de fierbinte la Chișinău, acum. În plin iulie. Este fierbinte la propriu, dar mai ales la figurat, fiindcă lupta românilor pentru drepturile lor firești a izlăntit energiile nebănuite și a pus pe jar pe toți nechemaii care s-au și văzut stăpâni pe vecie acolo unde, de fapt, erau doar invadatori. E drept, românii din Basarabia și-au recucerit, de acum, limba, au legiferat-o ca limbă oficială a statului și au obținut grația latină, au înălțat Tricolorul deasupra republicii, și-au declarat suveranitatea. Dar „suveranitatea — spun ei — poate fi numai deplină“, iar această axiomă a renașterii naționale stă scrisă cu litere de-o schoapă în plin centrul orașului, alături

de alte lozinci ce conțin ideile program sau, pur și simplu,

și invită pe ocupanții să plece acasă, care de unde au venit.

Entuziasmul oamenilor este mare. Ei se hrănesc din senzația de împlinire adusă de cuceririle deja obținute, din conștiința puterii pe care o dă unitatea de voință și ideal, din speranțele renașcute ale unui popor ce n-a putut fi nici cilit, nici de-naționalizat. Starea de spirit a basarabenilor, gândurile lor imediate sau mai depărtate își fac loc în coloanele celor peste 20 de ziare și circa 10 reviste, în limba română, ce apar azi la Chișinău. Centrul vital al acestei revoluții permanente de renaștere națională rămâne însă postul local de televiziune, larg deschis spre România, spre cultura și spiritualitatea patriei-mamă. Afeta deschidere există la Chișinău spre tot ce vine de

TRISTAN MIHUȚA

(Cont. în pag. a III-a)

TELEX

● Potrivit hotărârii parlamentului RSS Moldova, legile Uniunii Sovietice și alte acte juridice ale organelor de stat și de conducere, precum și decretelor președintelui URSS sînt valabile pe teritoriul Moldovei numai după ratificarea lor de către Sovietul Suprem al republicii, anunță TASS. Modificările de Constituție prevăd, de asemenea, că parlamentul republicii are dreptul să limiteze sau să suspende, oricînd, pe teritoriul Moldovei legile Uniunii Sovietice pe care le-a ratificat deja.

● Referindu-se la începerea retragerii armelor chimice americane de pe teritoriul RFG, șeful trupelor chimice ale Ministerului Apărării al URSS, general-colonel Stanislav Petrov, a apreciat evenimentul drept „pozitiv și constructiv“. El a precizat că specialistii americani trebuie să retragă și să distrugă pînă la 1 octombrie dincolo de frontierele RFG, 102.000 proiectile de artilerie conținînd gaze neuroparalizante.

● La Banca Angliei nu există nici un fel de document care să ateste că, în 1723, ofiterul ucrainean Pavel Polubotok a trimis spre depozitare un butoi cu aur, care, la prețurile actuale, ar valora 16.000 miliarde lire sterline, a anunțat un reprezentant oficial al acestei instituții. El a spus că în momentul aflării din presă a acestei revelații făcute de un deputat din parlamentul ucrainean, funcționarii băncii au început să cerceteze arhiva acestuia datînd din 1694, momentul înființării acesteia, și nu au găsit nici un fel de act care să ateste depozitarea acestei cantități uriașe de aur.

● Primaria Berhaului răsăritean a descoperit o rețea secretă de comunicații de pe vremea vechiului regim comunist, care a funcționat pînă recent. În fiecare din cele unsprezece hoteluri mari ale orașului existau „birouri secrete“ legate cu hotelul central, cu ministere și instituții. Nu se cunoaște care este baza legală în virtutea căreia au funcționat pînă la mijlocul lunii iulie.

● Rebelii celor două fracțiuni liberiene au pătruns în Monrovia, anunță AFP, citind surse demne de încredere.

La strand... Foto: AL. MARIANUT

Sub semnul maximei urgențe Zărandul, un butoi cu pulbere

Nu e nici o exagerare. La această oră, Zărandul e asemenea unui butoi cu pulbere gata oricînd să sară în aer. Iar în preajma butoiului focul mocnește. La Zărand, Revoluția a descătușat nu doar energiile, idealuri și speranțe de mai bine, ci și pașimii acumulate în decursul anilor, pașimii care din ianuarie încocoare generează o stare conflictuală tot mai acută și mai greu de stăpînit. Ce s-a înfîșurat de fapt la Zărand?

În atmosfera de imediat după Revoluție, mai exact la 13 ianuarie 1990, are loc o adunare cotănească pe localitate. Participă 131 de persoane, care cer schimbarea din funcție a președintelui și magavionerului de la CAP Zărand. Sînt schimbări. Tot la această adunare, oamenii o acuză pe Maria Varga, vânzătoare-gestionară la cofetăria din Zărand de servirea preferențială, lipsuri repetate de la servicii, dese înlocuiri cu tatăl său, pensionar, care nu are dreptul să o înlocuiască, atitudine ireverențioasă față de clienți în perioada de dinaintea Revoluției, cînd soțul său a deținut funcția de primar al comunei. Pe baza acestor acuzații, CPADM Zărand, prin președintele de atunci al cooperativei, Ioan Curta, altfel ființasei, în baza art. 130 litera 1 din Codul muncii și art. 20 lit. g din Statutul organizațiilor cooperative de consum și desfacere, prin Dispoziția nr. 3073 februarie 1990 îl desfiace contractul de muncă. Probele de vinovăție sînt însă destul de vagi. Satul trăiește momente de eferescență revoluționară și problema hirtiiilor este trecută pe planul doi. Contează în primul rînd voința oamenilor. Maria Varga se consideră nedreptățită și acționează CPADM-ul în judecată. Procesul are la la Judecătoria Ineu, și Maria Varga cîștigă. CPADM Zărand face recurs la Judecătoria Arad. Probele existente la dosar nu sînt nici de această dată favorabile CPADM-ului. Femeia cîștigă și recursul, iar sentința rămîne definitivă.

MIRCEA CONTRAȘ

(Cont. în pag. a II-a)

Adevărul

Cotidian independent al județului Arad

ANUL II | Nr. 165 | Simbătă, 28 iulie 1990 | 4 pagini — 1 leu

Lunga vară a privatizării... (II)

Asadar, cum va arăta comerțul nostru cel de toate zilele în viziunea Hotărîrii nr. 703 a Guvernului? Potrivit unui glumeț, precum o casă cu trei etaje dar fără parter. Adică, cam plutind în aer! Lă-sînd gluma la o parte trebuie să spunem că față de trecutul nu prea îndepărtat, totuși

noua sa structură se vrea mai elastică și mai funcțională. Cit de elastică și funcțională ne vom da, probabil, curînd soama... Pînă atunci să ne amintim că după ce la articolul 1 se retează din capul locului iluzia privatizării mult așteptate, hotărîrea argumentează pe larg celelalte două modalități (mai puțin avantajele) de administrare a unităților comerciale. Cea în sistem de comision și cea mandatarială. Fără a intra în detalii să mai subliniem o altă ambiguitate

recesită și din discuțiile purtate cu o serie de lucrători din comerț. Astfel, la începutul articolului 2, Hotărîrea glăsuiește astfel: „Unitățile comerciale care nu îndeplinesc condiții pentru disponibilizare potrivit hotărîrilor art. 1, pot fi administrate de că-

Prin unități comerciale arădene

tre întreprinderile comerciale în sistem de comision sau de mandat... „Dar care sînt acele condiții care îngăduie sau stau la baza disponibilizării unei unități? Cine și pe ce criterii le-a stabilit? După ce opțiunul s-a operat, de pildă, în disponibilizarea (spre privatizarea mult visată) unei gherete precum minuscula lanțoserie de lângă podul Traian? Ori așa-zisul bufet de la sala polivalentă, în fapt, un extrem de modest spațiu utilif-

zabil, cel puțin, cîteva ore pe săptămîna? De ce — întrebăm interlocutorii noștri — nu au fost disponibilizate pentru privatizare unități precum „Grișana“ sau „Macul roșu“, unde profesionalismul și spiritul de inventivitate se pot manifesta din plin? Cine și de ce oare se teme de privatizare?

— Am așteptat cu multă nerăbdare hotărîrea Guvernului privind noua structură a comerțului ne spunea Mircea Sava, responsabil unității „Macul roșu“. Din nefericire, însă, ea a dezamăgit total, hotărîrea schimbînd practic prea puțin. Adică, a păstrat aproape aceleași structuri, aceeași centralizare și perpetuarea aceleiași neputințe de

MIRCEA DORGOȘAN

(Cont. în pag. a III-a)

Armele — între pasiune și crimă

Pe birou sînt două „prototipuri“ de arme de foc. Alături, creatorii lor. Nu sînt inventatori, nu se ocupă de tehnică militară și nici nu ne aflăm la vreo fabrică de profil. Sîntem la Poliția arădeană, iar „inventatorii“... dau declarații. Înainte de a-l asculta, să precizăm că amîndoi — Sorin Cîșescu, 22 ani, Șoimoș nr. 154 și Nicolae Brihan, 31 ani, Lipova, str. Petru Maior nr. 5 A, ambii muncitori la Fabrica de strunguri — au înaintat dosare pentru obținerea permisului de vânzare.

S. Cîșescu: „Am găsit, cu ocazia unor defrișări în capătul grădinii, o țevă de pușcă infundată la un capăt. (Din ceea ce-a rămas din acea țevă deducem că ea provenea de la o pușcă cu încărcare pe țevă și aprindere din țevă, deci un obiect de patrimoniu N.n.). Tot atunci am cumpărat la tacioc o revistă străină

în care erau mai multe modele de arme de vânzare. Mi-am propus atunci să fac și eu una. La fabrică am confecționat camera cartușului, iar patul și restul monturii metalice acasă.

— Cu ce intenție ai făcut pușca? — Cu nici una. Am vrut doar să văd dacă pot face o pușcă. — Ai tras cu ea? — Da, un singur foc, să văd dacă funcționează. De atunci, din martie, am ascuns-o. Am vrut s-o predau la poliție dar mi-a fost frică. Cînd am fost întrebare dacă am pușcă am spus că da și am predat-o la poliție“.

N. Brihan: „Și eu am găsit o țevă de pușcă la fter vechi, la secția Lipova a IJRVMR (De astă dată este vorba de o țevă de armă militară, calibrul 7,92. N.n.). Deoarece țevă era plesnită la un capăt am scurtat-o și a

ieșit un pistol cu țevă mai lungă. (Și cu pat rabatabil. N.n.).

— Ce cartușe intenționați să folosești? — Am făcut și două cartușe, la strung, iar glonțul l-am turnat din plumb. — Ai tras cu ea? — Nu, fiindcă încă nu-l terminată. — În ce scop vroiai s-o folosești? — La vânzare. — De ce, inițial, ai negat că posezi o armă de foc? — Mi-a fost frică. Am soție și doi copii...“

Aceasta-i povestea celor două arme de foc fabricate la Lipova. Le-am văzut, le-am examinat, sînt lucrate grosolan și sînt grele. Pentru o probă de lucru calificativul era... rebut. Dar cu toate acestea ele

T. PETRUȚI

(Cont. în pag. a II-a)

